

δεν «ψάχνει»; Η χούντα επιχείρησε να καταργήσει το άσυλο. Μπροστά στην αντίδραση των πανεπιστημιακών οργάνων, η χούντα αναδιπλώθηκε. Η σημερινή κυβέρνηση θα τολμήσει αυτό που δεν τόλμησε η χούντα;

Τι θα κάνει εν τέλει η σημερινή ή η επόμενη κυβέρνηση; Θα συνεχίσει την πολιτική που επιβάλλεται από την ΕΕ. Γενικότερα από τις ανάγκες της κεφαλαιοκρατικής ανα-

συγκρότησης. Αλλά το μέτωπο του κεφαλαίου έχει ήδη υποστεί μια ήττα. Η ρωγμή που πέτυχε ο αγώνας των φοιτητών και των πανεπιστημιακών μπορεί να διευρυνθεί. Αλλά φοιτητές και ΠΟΣΔΕΠ πρέπει να επεξεργαστούν ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα αναβάθμισης της πανεπιστημιακής ζωής με καλώς νοούμενα ακαδημαϊκά κριτήρια.

Πάνος Τότσικας

Το ξεπούλημα της δημόσιας δασικής γης στο στόχαστρο της συνταγματικής μεταρρύθμισης

Εισαγωγή

Ζούμε σε μια εποχή γενικευμένης κερδοσκοπίας, ανεξέλεγκτου ανταγωνισμού και εμπορευματοποίησης των πάντων. Σε μια εποχή όπου κυριαρχεί η ασυδοσία του ιδιωτικού κεφαλαίου και τα δημόσια αγαθά μετατρέπονται σε αντικείμενο άγριας εκμετάλλευσης από «δημόσιες», δημοτικές, εκκλησιαστικές και ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Ο δημόσιος χώρος της πόλης, ο περιαιστικός χώρος, οι ορεινοί όγκοι, οι δασικές εκτάσεις, οι ελεύθερες παραλίες συρρικνώνονται ραγδαία, χάνουν την «αξία χρήσης» για όλους, αποκτούν «ανταλλακτική αξία» για λίγους και παραχωρούνται σε κάποιους για πολύχρονη εκμετάλλευση.

Αρκετοί απ' όσους αναφέρονται στην «αιεφόρο» ή στη «βιώσιμη» ανάπτυξη αντιλαμβάνονται τη φύση ως «περιβάλλον», μέσα στο οποίο μπορούν να αναπτύσσονται

κάθε είδους κερδοσκοπικές δραστηριότητες, επικαλούμενοι τις «ανάγκες του παρόντος» και αδιαφορώντας για την «ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες». (Εκθεση Brundtland 1987/Agenda 21).

Το πρόσημα του «χωροταξικού σχεδιασμού»

Σύμφωνα με τις προθέσεις της σημερινής αλλά και της προηγούμενης κυβέρνησης, τα δάση θα πρέπει να γίνουν αντικείμενο «χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού». Αυτό σημαίνει δόμηση των δασών με ειδικούς όρους, τους οποίους υποτίθεται ότι θα πρέπει να τηρούν όσοι θα παίρνουν οικοδομικές άδειες.

Επειδή πολύς λόγος γίνεται εδώ και πολλά χρόνια για «άναρχη δόμηση», «έλλει-

ψη σχεδιασμού» κλπ., πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τα ακόλουθα: οι όποιες προσπάθειες έγιναν κατά το παρελθόν για «Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου», περιορισμό της κατάκτησης των ιδιοκτησιών σε «εκτός σχεδίου» περιοχές, έλεγχο των χρήσεων γης, ανασχεση των οικιστικών εκτάσεων σε δασικούς χώρους, σε γεωργικές εκτάσεις υψηλής παραγωγικότητας κλπ. έμειναν μετέωρες γιατί προσέκρουσαν σε συγκεκριμένα «συμφέροντα» (ιδιωτικά, εκκλησιαστικά κλπ.), τα οποία είχαν τη δυνατότητα να μπλοκάρουν και να παγώνουν τους όποιους χωροταξικούς και πολεοδομικούς σχεδιασμούς δεν τα εξυπηρετούσαν.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση πολλών νησιών των Κυκλάδων, των οποίων τα ολοκληρωμένα Χωροταξικά Σχέδια έχουν παγώσει εδώ και πολλά χρόνια. Το «γιατί» θα το δούμε στη συνέχεια...

Είναι σαφές ότι το κύκλωμα των συμφερόντων που επιβάλλουν την «άναρχη δόμηση», την «έλλειψη σχεδιασμού» κλπ. είναι εξαιρετικά ευρύ, έχει ιδιαίτερο κοινωνικό βάρος, έχει «λαϊκή βάση» και οι πελαταικές σχέσεις που διατηρεί με την εκάστοτε κεντρική ή τοπική εξουσία του επιτρέπει να διαπραγματεύεται μαζί της από εινοϊκή γι' αυτό θέση.

Στο «κύκλωμα» περιλαμβάνονται πραγματικοί ή φερόμενοι ως ιδιοκτήτες δασικών εκτάσεων, καταπατητές ή κάποιιοι που αγόρασαν γη από καταπατητές παριστάνοντας τα «θύματα» των καταπατητών και κάποιιοι νομότυποι ιδιοκτήτες οικοπέδων εντός δασικών εκτάσεων, κυρίως μέλη οικοδομικών συνεταιρισμών. Ακόμη, συνιστώσες του κύκλωματος είναι κάποιιοι επιχειρηματίες, εργολάβοι, κτηματομεσίτες, συμβολαιογράφοι, μηχανικοί, αστυνομικοί κ.ά.

Αξίζει να επισημάνουμε εδώ το ρόλο ενός σημαντικού τμήματος της Τοπικής Αυ-

τοδιοίκησης, το οποίο όχι μόνο δεν αντιδρά στην πραγματικότητα της αυθαίρετης δόμησης και της καταπάτησης δημόσιας δασικής γης, αλλά πιέζει και απαιτεί συνεχώς επεκτάσεις του Σχεδίου Πόλεως, αποχαρκτηρισμούς δασικών περιοχών κλπ.

Ανατροπή του ισχύοντος «ιδιοκτησιακού καθεστώτος» των δασών

Σύμφωνα με τη Μαρία Καραμανιώφ, σύμβουλο Επικρατείας, με την αναθεώρηση του άρθρου 24 του Συντάγματος «[...] για πρώτη φορά στην ιστορία τα δημόσια δάση που ανήκαν πάντα στην κοινοκτησία και κοινοχρησία του ελληνικού λαού θα περάσουν σε ιδιωτικά χέρια και μάλιστα με τη συμπραξη της ελληνικής πολιτείας που τελευταία έχει επιδοθεί σε μια άνευ προηγουμένου εκστρατεία εκποίησης του εθνικού μας πλούτου».

Εδώ και αρκετές δεκαετίες, η δημιουργία του «Εθνικού Κτηματολογίου» θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την κατοχύρωση της δημόσιας γης τόσο από πραγματικούς ή επίδοξους καταπατητές όσο και για τον οποιονδήποτε «χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό».

Μέχρι σήμερα μόνο το 4,1% της ελληνικής επικράτειας έχει κτηματογραφηθεί, δηλαδή μόνο 5,4 εκ. στρέμματα.

Πρόκειται για «ολιγωρία» ή για κάποια λάθη της εκάστοτε διοίκησης; Όχι, κατά τη γνώμη μου. Τότε γιατί δεν έχουμε μέχρι σήμερα Εθνικό Κτηματολόγιο; Γιατί δεν έχουμε δασολόγιο, δασικούς χάρτες; Γιατί δεν υπάρχει χωροταξικός σχεδιασμός;

Ο λόγος είναι γνωστός και πρέπει να τον διατυπώσουμε καθαρά: Κάποιοι εμπόδιζαν όλα αυτά τα χρόνια τη σύνταξη Κτηματολογίου, Δασολογίου κλπ. γιατί έτσι θα καταγραφόταν το μεγαλύτερο μέρος των

δασικών εκτάσεων ως δημόσια γη, εφόσον ισχύει το «τεκμήριο κυριότητας του Δημοσίου». Και για να περάσουν τα σχέδιά τους, δηλαδή να καταγραφεί η δημόσια γη ως ιδιωτική, εκκλησιαστική κλπ., θα έπρεπε πρώτα να χάσει τα δασικά της χαρακτηριστικά (μέσω παράνομων αποψιλώσεων, εμπρησμών κλπ.) και στη συνέχεια να αποχαρακτηρισθεί από δασική.

Όπως αναφέρει ο Γ. Ντούρος, δασολόγος: «Προθέσεις κατάργησης του τεκμηρίου κυριότητας του Δημοσίου στις δασικές εκτάσεις φαίνονται ήδη από το ξεκίνημα της κατάρτισης του Εθνικού Κτηματολογίου, όταν οι δασικές υπηρεσίες δήλωναν εκτεταμένα δάση και δασικές εκτάσεις ως αναμφισβήτητη ιδιοκτησία του Δημοσίου αλλά η εταιρεία "Κτηματολόγιο ΑΕ" τις καταχώριζε ως ιδιοκτησίες αγνώστων και τις υποδείκνυε ως "ελεύθερες" και εύκολης λείας εκτάσεις».

Αυτό ακριβώς το ζήτημα έρχεται να καλύψει η επιχειρούμενη αναθεώρηση του άρθρου

24 του Συντάγματος, αλλά και του άρθρου 117, με την οποία επιδιώκεται ουσιαστικά ο αποχαρακτηρισμός 40 εκατομμυρίων στρεμμάτων δασικής γης, η αποτροπή της αναδάσωσης εμπρησθέντων και αποψιλωθεισών προ του 1975 δασικών εκτάσεων, η ανατροπή του ισχύοντος ιδιοκτησιακού καθεστώτος, η ιδιωτικοποίηση των δημοσίων δασικών εκτάσεων και η παραχώρησή τους σε καταπατητές και σε κάθε είδους μικρά και μεγάλα επιχειρηματικά συμφέροντα για «οικιστική ανάπτυξη», δηλαδή για άγρια κερδοσκοπική εκμετάλλευση.

Συμπερασματικά: Με την επιχειρούμενη αναθεώρηση του άρθρου 24 θα παραγραφούν χωρίς κανένα τίμημα τα δικαιώματα κυριότητας του Δημοσίου σε δημόσιες δασικές εκτάσεις που καταπατήθηκαν το διάστημα 1945-1978, ενώ θα αρθούν οι αναδασώσεις που επιβλήθηκαν σε όσες δημόσιες και ιδιωτικές εκτάσεις κάηκαν ή αποψιλώθηκαν το ίδιο διάστημα.